EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 22.12.2000
KOM(2000) 863 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

Slutrapport om genomförandet av den första etappen av Europeiska gemenskapens åtgärdsprogram Leonardo da Vinci (1995-1999)

Innehåll

1. LEONARDO DA VINCI SOM INSTRUMENT FÖR EN EUROPEISK UTBILDNINGSPOLITIK

1.1 Politisk bakgrund

1.2 Utvärdering av programmet som politiskt instrument

1.3 Ny start under svåra förhållanden

1.4 Nya utmaningar

2. UPPLÄGGNING AV PROGRAMMET

2.1 Bakgrund

2.2 Bedömning av programmets uppläggning

2.3 Åtgärder

3. KOMPLEMENTARITET

3.1 Bakgrund

3.2 Bedömning av komplementaritet mellan programmen

3.3 Åtgärder

4. HANDLÄGGNING

4.1 Bakgrund

4.2 Bedömning av programhandläggningen

4.3 Åtgärder

5. INFLÖDEN/UTFLÖDEN OCH SPRIDNING

5.1 Bakgrund

5.2 Bedömning av inflöden/utflöden och spridning

5.3 Åtgärder

6. GENOMSLAGSKRAFT

6.1 Bakgrund

6.2 Bedömning av genomslagskraften

6.3 Åtgärder

7. SLUTSATSER

Bilagor

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

Slutrapport om genomförandet av den första etappen av Europeiska gemenskapens åtgärdsprogram Leonardo da Vinci (1995-1999)

Den rättsliga grunden för denna rapport är artikel 10.4 i rådets beslut 94/819/EG av den 6 december 1994 (*Europeiska gemenskapernas officiella tidning* L 340, 29.12.1994), i det följande kallat rådets beslut. I denna slutrapport lägger kommissionen fram en politisk bedömning av programmet och av de åtgärder som krävs för att förbättra dess uppläggning. Rapporten är strukturerad kring de mest framträdande tematiska aspekterna. Bedömningarna grundas på a) den externa utvärderingsrapporten av konsultföretaget Deloitte & Touche, b) de nationella rapporterna från medlemsstaterna och övriga deltagarländer och c) slutrapporterna från arbetsmarknadens parter på europeisk nivå (förteckning över rapporter återfinns i bilaga 1). Rapporten läggs fram omkring sex månader efter den tidsfrist som fastställs i rådets beslut, på grund av att de flesta externa rapporter var försenade.

1 LEONARDO DA VINCI SOM INSTRUMENT FÖR EN EUROPEISK UTBILDNINGSPOLITIK

1.1 Politisk bakgrund

Leonardo da Vinci-programmet bör bedömas mot bakgrund av gemenskapens yrkesutbildningspolitik. Under 1990-talet höjdes yrkesutbildningens profil avsevärt som det effektivaste medlet för att möta de allt snabbare ekonomiska och sociala förändringarna och för att främja sysselsättning, social sammanhållning och konkurrenskraft. Yrkesutbildningens dynamiska utveckling påverkades starkt av kommissionens båda vitböcker "Tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning – utmaningarna och vägarna in i 2000-talet" (1993) och "Lära och lära ut – på väg mot kunskapssamhället (1995). Det fanns likaledes en ökande insikt om betydelsen av livslångt lärande för kunskaper, teknik och kompetens, t.ex. under det europeiska året för livslångt lärande 1996, och om den nyckelroll yrkesutbildningen spelar för anställbarhet och anpassningsförmåga som en del av den europeiska sysselsättningsstrategi som höll på att utarbetas.

Denna utveckling av yrkesutbildning på gemenskapsnivå har fått stöd av flera på varandra följande politiska initiativ. Dessa har uppmuntrat till debatt, samarbete och utbyte av erfarenheter om frågor som är gemensamma för medlemsstaterna, vilket i sin tur har fungerat som viktiga referenspunkter för deras yrkesutbildningspolitik. Det krävdes emellertid en praktisk grund för samarbete, nyskapande och utbyte över gränserna för att stödja denna utveckling. Leonardo da Vinci-programmet (1995-1999) antogs som och blev det **viktigaste instrumentet** för genomförandet av en europeisk yrkesutbildningspolitik.

1.2 Utvärdering av programmet som politiskt instrument

I Leonardo da Vinci-programmet sammanfördes flera tidigare yrkesutbildningsprogram till gemenskapens första integrerade åtgärdsprogram för yrkesutbildning. Programmet antogs av rådet enligt artikel 127 i EG-fördraget, i dess lydelse efter Maastrichtfördraget, enligt vilken gemenskapen skall genomföra en yrkesutbildningspolitik som inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

En av programmets viktigaste egenskaper och största fördelar är dess **transnationella** karaktär. Det var ett krav att varje projekt skulle omfatta partner från minst två olika medlemsstater. Tack vare detta har programmet haft sitt största inflytande på yrkesutbildningspraxis i Europa. Under den tid det genomfördes sammanförde programmet mer än **77 000 partner** som arbetade tillsammans med en gemensam projektidé. Dessa partnerskap har skapat förutsättningar för stabila nätverk för tvärnationellt samarbete och utbyte av god praxis.

Programmet har skaffat sig ett gott anseende i vida kretsar för att det främjat transnationell **rörlighet** som gjort det möjligt för deltagarna att få erfarenhet av arbete eller utbildning utomlands. Det har stött utbyten och praktik för uppemot **127 000 personer inom den yrkesinriktade utbildningen**. Dessa erfarenheter bidrog till ungdomarnas personliga utveckling genom att stärka deras självförtroende, förbättra deras språkfärdigheter och underlätta deras förståelse av olika kulturer, arbetsmetoder och sätt att organisera arbetet. Det finns även belägg för att deras vistelser utomlands ökade deras möjligheter att få arbete. Vidare var rådets beslut om "**Europass-Utbildning"** ett bevis på den yrkeserfarenhet som förvärvats utomlands, direkt grundat på resultat från Leonardo da Vinci-projekt. Grönboken om rörlighet över gränserna och andra initiativ för att förbättra möjligheterna i Europa för studenter och personer i yrkesutbildning växte likaledes till stor del fram ur Leonardo da Vinci-utbyten.

Programmet blev också ett **laboratorium för innovation och experiment** med pilotprojekt som de viktigaste arbetsredskapen. Dessa hjälpte projektpartner att arbeta tillsammans över gränserna på en gemensam idé och prova ut den praktiskt. **Mer än 2 500 innovativa, transnationella pilotprojekt** frambringade ett överflöd av olika produkter i form av nya läroplaner, utbildningsmoduler, informationsmaterial, handböcker, läromedel och arbetsredskap. En av de största förestående utmaningarna är att sprida det nyskapande som ryms i dessa produkter. Ännu större betydelse kan dock projektpartnernas förmåga att lära sig genom att arbeta på transnationell nivå ha haft. Detta interkulturella lärande inom yrkesutbildningen är ett viktigt steg mot att utarbeta ramarna för ett **medborgarnas Europa**, där utbyte av erfarenheter och strävan efter att ta del av varandras idéer kommer att bli ett normalt inslag i vardagen.

Den kommande **utvidgningen** av Europeiska unionen blev ännu en aspekt av programmet. Från och med 1997 kunde kandidatländerna delta enligt beslut av respektive associeringsråd. I slutet av 1999 deltog 15 medlemsstater, 3 EFTA-länder i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och 11 kandidatländer i programmet, vilket innebar 29 länder totalt. Det var stor efterfrågan på programmet från kandidatländernas sida, och det är tydligt att programmet har varit mycket värdefullt för att anpassa dessa länders yrkesutbildningssystem inför ett EU-medlemskap.

Programmets genomförande har varit en källa till tvister och mycket kritik. Utan tvivel ledde det **komplexa** beslutsfattandet och handläggningen i programmet, som förvärrades genom **problem** med byrån för tekniskt stöd, till allvarliga problem i genomförandet av programmet och förverkligandet av dess mål. Den här rapporten har utarbetats endast ett år efter den första etappen när resultaten från samtliga projekt ännu inte är tillgängliga (särskilt vad gäller åren 1998 och 1999). Trots begränsningarna finns det dock belägg för att programmet har haft ett **stort genomslag** inom yrkesutbildningen i hela unionen.

Generellt sett har Leonardo da Vinci därför redan på ett betydande sätt bidragit till den allmänna utvecklingen av yrkesutbildningen och till fastställandet av prioriteringar inom utbildningen, särskilt vad gäller transnationell rörlighet, tydlighet i yrkeskvalifikationer,

studie- och utbildningsperioder, främjandet av anställbarhet och användningen av informations- och kommunikationsteknik. Detta bidrag kommer att öka efter hand som resultaten från avslutade projekt sprids och utnyttjas.

1.3 Ny start under svåra förhållanden

Programmets första etapp markerades av ett temporärt avbrott i genomförandet 1999, på grund av att kommissionen inte förlängde avtalet med **byrån för tekniskt stöd** eftersom man var missnöjd med hur avtalet hade fullgjorts. Det var ett svårt beslut som kommissionen dock var tvungen att fatta för att bevara programmets trovärdighet. Alla nödvändiga åtgärder vidtogs för att de berörda projekten skulle kunna slutföras, och kommissionen var framgångsrik i sina ansträngningar att genomföra de programrutiner som krävdes för år 1999.

Under denna period beslöt den lagstiftande myndigheten att en andra etapp av programmet skulle genomföras. De diskussioner som fördes som ett led i lagstiftningsprocessen gav stöd åt uppfattningen att programmet var mycket viktigt för utvecklingen av yrkesutbildningspolitiken på europeisk nivå och i medlemsstaterna.

Genom beslutet om en andra etapp ges en ny och stor möjlighet att lära av tidigare erfarenheter. Programmets finansiella referensbelopp höjdes från 620 miljoner (för fem år) till 1,15 miljarder (för sju år) och ökad vikt lade vid transnationell rörlighet. Tidsperioden under vilken programmet skulle pågå utsträcktes från 5 till 7 år för att öka programmets genomslagskraft. Uppläggningen förenklades genom att man minskade antalet mål från 19 till 3 och antalet programområden från 23 till 5. Handläggningen rationaliserades genom en ökad decentralisering och genom ett tydligare fastställande av ansvarsfördelningen mellan kommissionen och de nationella programkontoren. Kommissionens ansvar vad gäller samordning och innehåll stärktes samtidigt som den största delen av projekthandläggningen kommer att ske på decentraliserad nivå. Kommissionens egna handläggningsrutiner håller på att förenklas, och ansträngningar görs för att dokumentation och rutiner ska bli tydligare och mer användarvänliga.

1.4 Nya utmaningar

Slutsatserna från **Europeiska rådets möte i Lissabon** i mars 2000 gav nya impulser till den allmänna och yrkesinriktade utbildningen. Utvecklingen av kunskapssamhället erkänns nu som medlet för att uppnå det strategiska målet: en konkurrenskraftig och dynamisk kunskapsbaserad ekonomi som kombinerar sysselsättning, ekonomisk tillväxt och social sammanhållning.

Utbildningssystemen behöver anpassas både till kunskapssamhällets krav och till behovet av att öka sysselsättningen och förbättra arbetets kvalitet. I slutsatserna från Lissabonmötet fastställs en rad mål samtidigt som åtgärder efterlyses på flera områden med anknytning till europeisk utbildningspolitik, t.ex. utveckling av e-lärande, lokala utbildningscentrum, nya basfärdigheter samt tydligare yrkeskvalifikationer. På alla dessa områden är Leonardo da Vinci av stor betydelse. Målen för programmets andra etapp ligger helt i linje med pelarna i sysselsättningsstrategin. Programmet kan därför på ett påtagligt sätt bidra till att främja anställbarhet, anpassningsförmåga, entreprenörskap och lika möjligheter. Genom sin inriktning på prioriterade frågor av gemensamt intresse kommer programmet att komplettera den nya öppna samordningsmetod som planeras i slutsatserna från Lissabonmötet som ett sätt att ta del av varandras goda erfarenheter och hjälpa medlemsstaterna att förbättra sin egen politik.

Med utgångspunkt i slutsatserna från Lissabonmötet är den europeiska utbildningspolitikens största utmaning att bidra till genomförandet av en vittomfattande strategi för **livslångt lärande,** och kommissionen håller på att utarbeta ett övergripande ramverk för den framtida allmänna och yrkesinriktade utbildningen i Europa.

Genom de erfarenheter som vunnits och de metoder som utvecklats under programmets första etapp kan Leonardo da Vinci – i samarbete med Sokrates-programmet, Ungdomsprogrammet och Europeiska socialfonden – nu verka som ett viktigt instrument för att införa och utveckla livslångt lärande i hela Europeiska unionen.

2. UPPLÄGGNING AV PROGRAMMET

2.1 Bakgrund

Den första etappen av Leonardo da Vinci-programmet (1995-1999) föregicks av följande program som formade dess uppläggning:

– Comett I (1986-1989) och Comett II (1990-1994) – främjande av samarbete mellan universitet och näringsliv.

– Eurotecnet (1990-1994) – främjande av ny teknik i utbildningen.

– Force (1991-1994) – utveckling av vidareutbildning.

– Petra I (1987-1991) och Petra II (1990-1994) – yrkesutbildning för ungdomar.

– Lingua (1990-1994) – främjande av språkkunskaper.

En av uppgifterna vid utformningen av Leonardo da Vinci bestod i att integrera dessa olika program i en sammanhållen ram för att ge utvecklingen av den europeiska utbildningspolitiken en klarare inriktning.

Programmet inriktades på **19 mål.** I dessa mål ingick främjande av kvalitet och innovation i de nationella utbildningssystemen såväl som främjande av livslångt lärande, utbildning för utsatta målgrupper, tillgång till utbildning, språkinlärning, lika möjligheter vad gäller utbildning, klarhet och tydlighet i yrkeskvalifikationer, öppen undervisning och distansundervisning, yrkesvägledning och samarbete mellan universitet och näringsliv.

Från och med 1996 fastställde kommissionen fem strategiska prioriteringar i sin årliga inbjudan att lämna projektförslag. Avsikten var att strukturera och koncentrera de 19 målen för att underlätta för användarna och för att strategiskt inrikta programmet mot politiskt prioriterade områden. Dessa fem prioriterade områden baserades på de fem viktigaste insatsområdena i kommissionens vitbok "Lära och lära ut – på väg mot kunskapssamhället" (1995). Detta försök till omstrukturering komplicerades emellertid av att medlemsstaterna enligt 1994 års beslut kunde presentera egna nationella prioriterade områden för den decentraliserade programverksamheten, vilket de gjorde i fråga om praktik och utbyten.

I programmet ingick **4 avsnitt med 23 olika åtgärder** (se bilaga 2). Fördelningen av programmets totala budget på de viktigaste åtgärderna var följande (se vidare bilaga 3):

Typ av åtgärd	Procent av programmets totala budget
Pilotprojekt (avsnitt I och II)	43
Transnationell rörlighet (avsnitt I, II och III)	35
Övriga (innefattande avsnitt III-projekt och avsnitt IV)	22

Programmet följde ett "botten-upp-förfarande" genom att uppmuntra yrkesutövare på området att lämna in projektidéer efter årliga inbjudningar att lämna projektförslag. Ett undantag från denna allmänna praxis utgjorde åtgärden "utbyte av jämförbara data", där kommissionen följde ett "toppen-ned-förfarande" för att genomföra ett arbetsprogram för statistik. De bidragssökande var tvungna att vara institutioner eller organisationer (enskilda personer kunde inte söka bidrag) i mycket vid bemärkelse och kunde innefatta olika aktörer inom yrkesutbildningen. Enligt rådets beslut kunde samfinansieringen av transnationella pilotprojekt uppgå till ett bidrag på högst 75 procent av de totala bidragsberättigande kostnaderna, med ett högsta belopp om 100 000 euro per år och projekt. För transnationella praktik- och utbytesprojekt var gemenskapens bidrag begränsat till högst 5 000 euro per deltagare och utbyte/praktik.

I rådets beslut föreskrevs tre urvalsförfaranden, av vilka kommissionen ansvarade för två. **Enligt förfarande I**, lämnades projektförslagen in i deltagarländerna och utvärderades av nationella experter och kommissionen. **Enligt förfarande II**, lämnades projektförslagen in till kommissionen och utvärderades med hjälp av externa experter och av deltagarlandet i fråga. Projektförslagen valdes ut enligt gemensamt fastställda urvalskriterier. Kommissionen godkände sedan förteckningen över det slutgiltiga urvalet efter bilaterala diskussioner med varje medlemsstat och yttrande från Leonardo da Vinci-kommittén. Dessa förfaranden tog upp till sju månader från den sista dagen för inlämning av projektförslag (vanligen i slutet av mars) till fastställandet av förteckningen över det slutgiltiga urvalet (vanligen i november). **Det tredje förfarandet** gällde den decentraliserade praktik- och utbytesverksamhet (I.1.2.a-c) som deltagarländerna själva var ansvariga för.

I de två första förfarandena började avtalen upprättas efter urvalet. Ofta och särskilt under programmets första år, innebar detta att de ursprungliga projektplanerna ändrades på grund av att medlemsstaterna ville ha många projekt. Detta gjorde det nödvändigt att inskränka budgeten för de enskilda projekten, vilket innebar lägre gemenskapsbidrag till projekten än de sökande räknat med. Efter denna process undertecknades ett avtal enligt belgisk privaträtt mellan varje projektansökare och kommissionen. Kommissionen betalade ut bidragen till projekten efter att ha godkänt initiativtagarnas preliminära och slutliga "utvärderingsrapporter". Med avseende på de decentraliserade åtgärderna för praktik och utbyte ombesörjde de nationella samordningsenheterna avtalen, utbetalningarna och uppföljningen av projekten enligt kriterier som fastställts på gemenskapsnivå.

2.2 Bedömning av programmets uppläggning

Av den externa utvärderingen, nationella rapporter och rapporter från arbetsmarknadens parter framgår det att programmets styrka ligger i dess bredd (vad gäller mål) och öppenhet (för deltagande), men att programmets **komplexa utformning** utgör ett klart hinder för ett smidigt genomförande av de enskilda projekten. För många länder var programmålen mycket

relevanta för den nationella utbildningspolitiken, för strategier eller anpassningsbehov. Några rapporterar att inbjudningarna att lämna projektförslag var påtagligt öppnare för deltagande än i andra jämförbara utbildningsprogram. Det sägs att många viktiga aktörer inom utbildningsvärlden har lockats att delta som projektpartner. Programmets synlighet inom den yrkesinriktade utbildningen anses allmänt som tillfredsställande.

Många nationella rapporter ansåg att konsolideringen av programmets många föregångare i ett enda program var mycket bra, men hävdar samtidigt att en konsekvens var att programmet blev mer invecklat, vilket försvårade genomförandet. De externa utvärderarna ansåg att potentiella projektansökare hade svårt att välja lämpliga åtgärder, avsnitt eller förfaranden för sina projekt och drog slutsatsen att programmets uppläggning och interventionslogik **inte var inriktade på användarna.** I några rapporter, särskilt den externa utvärderingsrapporten, visades på bristande programinriktning och otydlig rangordning av mål och prioriteringar, vilket ledde till problem med genomförandet av programmet.

I sin preliminära rapport från juli 1997 (KOM(97) 399 slutlig), pekade kommissionen på att fördelarna och nackdelarna med det komplicerade programmet härrörde från rådets beslut. Till det positiva hörde att beslutet speglade mångfalden i utbildningspolitik och praxis i Europa och att det därigenom skapade större intresse och synliggjordes inom utbildningsvärlden. Dock **ledde den invecklade strukturen av prioriteringar, avsnitt, åtgärder och mål till svårigheter för användarna och blev ett hinder för möjligheterna att förverkliga programmets ursprungliga intentioner.**

2.3 Åtgärder

En **förenklad** uppläggning av programmet är en av de viktigaste principerna som ligger till grund för den nya etappen i programmet (2000-2006). Antalet mål har redan minskats från 19 till 3. Målen för och behoven av yrkesutbildning i Europa ligger fortfarande till grund för programmet men de får nu en tydligare inriktning. Programområdena har reducerats från 23 till 5, vilket gör det lättare för initiativtagarna till projekt att hitta rätt område för sin projektidé. För att ge större flexibilitet åt pilotprojekten har det maximala bidraget från gemenskapen höjts från 100 000 euro till mellan 200 000 och 300 000 euro per år och projekt. **Flexibiliteten har ökats** genom möjligheten att bevilja EU-bidrag med upp till 100 procent för vissa typer av projekt, vilket möjliggör ett mer målinriktat stöd. Vidare anges nu uttryckligen i rådets beslut exempel på organisationer som får delta i programmet, vilket skapar större klarhet för potentiella projektansökare. Programmet har sålunda förbättrats på så sätt att fördelarna (bredden och öppenheten) kvarstår medan nackdelarna (den invecklade strukturen) har reducerats.

Kommissionen kommer att fortsätta förbättra programmets användarvänlighet i framtiden. Trots att kommissionen ursprungligen föreslog två olika urvalsförfaranden för den andra etappen, beslöt rådet att behålla alla tre förfarandena. Inom ramarna för rådets beslut kommer kommissionen att vidta åtgärder för att minska komplexiteten när det gäller urvalsförfarandet och upprättandet av avtalen. Åtgärder kommer att vidtas för att **begränsa den administrativa bördan** för projektpartnerna, till exempel genom att förenkla ansökningsformulären, handledningarna och rapportkraven. För att underlätta deltagandet kommer kommissionen att sätta igång en undersökning grundad på en systematisk behovsanalys för särskilda målgrupper, särskilt företagen och arbetsmarknadens parter. Vidare kommer kommissionen att fortsätta fastställa politiska prioriteringar för att inrikta programmålen mot de behov som uppstår inom europeisk utbildningspolitik och mot utvecklingen av en övergripande struktur för livslångt lärande.

3. KOMPLEMENTARITET

3.1 Bakgrund

Leonardo da Vinci är det enda integrerade gemenskapsprogram som helt ägnas åt yrkesutbildning, men även andra gemenskapsprogram och nationella program verkar på yrkesutbildningsområdet från sina särskilda utgångspunkter. Genom Europeiska socialfondens sysselsättningsperspektiv och Sokrates-programmets inriktning på allmän utbildning ges till exempel möjlighet att skapa synergieffekter med Leonardo da Vinci-programmet. Under programmets första etapp samrådde generaldirektorat XXII (utbildning och ungdomsfrågor) med de generaldirektorat som ansvarar för närliggande utbildningsprogram om den slutgiltiga urvalslistan för Leonardo da Vinci, med undantag för de decentraliserade projekten om praktik och utbyte. Detta samråd syftade till att undvika dubbelfinansiering och till att upptäcka möjligheter till synergieffekter mellan de utvalda projekten inom olika program.

Kravet på transnationalitet var ett av de viktigaste dragen som skilde detta program från merparten av den verksamhet som bedrivs genom Europeiska socialfonden. Ett annat särdrag var att programmet inte stödde utbildning som sådan, förutom experimentell verksamhet i samband med projektutveckling. Stödet till transnationell rörlighet och förnyelse inom yrkesutbildningen var också viktiga kännetecken för programmet.

Komplementaritet mellan utbildningsrelaterade program hämmades av att de genomförs på olika nivåer. Europeiska socialfonden handläggs till exempel huvudsakligen på nationell/regional nivå, medan praktik- och utbytesprojekt liksom pilotprojekt inom Leonardo da Vincis avsnitt II handläggs på central nivå. I vissa länder delas ansvaret för yrkesutbildningen mellan arbetsmarknads- och utbildningsministerierna, medan ansvaret i andra länder är uppdelat mellan federal och regional nivå. För att uppnå en framgångsrik komplementaritet krävs därför nära samverkan mellan de olika nivåerna.

3.2 Bedömning av komplementaritet mellan programmen

Den externa utvärderaren kritiserade bristen på en väl planerad och genomtänkt strategi för ett kompletterande bidrag till policyutvecklingen från EU-nivå. Utvärderaren drog slutsatsen att det var svårt att åstadkomma komplementaritet med andra utbildningsrelaterade gemenskapsprogram och/eller nationella program och att tillfällen till synergieffekter gick förlorade. Man ansåg att de olika utbildningsrelaterade EU-programmen snarare fungerar parallellt än på ett integrerat sätt. På grund av kommissionens interna strukturer, tidspressen på tjänstemännen och de rena administrativa rutinerna inskränks möjligheterna till samarbete mellan olika avdelningar på EU-nivå liksom den strategiska samordningen av programmen för utveckling av mänskliga resurser.

Den externa utvärderaren betonade även bristen på komplementaritet på nationell nivå. I vissa nationella rapporter drogs slutsatsen att komplementaritet med annan verksamhet, på EU-nivå eller nationell nivå, vanligen var begränsad, och att möjligheter att åstadkomma en bättre sammanlänkning av programmen kan ha försuttits.

I många rapporter uppges dock att det **inte fanns något bevis för någon betydande överlappning** mellan enskilda projekt. Detta tyder på att projektansökarna, trots otillräckliga synergieffekter på programnivå, var mycket sofistikerade när det gällde att välja lämpliga finansieringsmekanismer för sin projektidé. Detta överensstämmer med den slutsats som

rapporteras av några länder, nämligen att dubbelfinansiering i stort sett undvikits på projektnivå.

Kommissionen medger att man trots sina ansträngningar för att öka komplementariteten fortfarande har svårt att förverkliga detta. Olika program, åtgärder, initiativ, och särskilt projekturval genomförs på olika nivåer under olika ansvariga organ och med utnyttjande av en mångfald mekanismer. Den brist på komplementaritet som blir följden avspeglar därför svårigheterna att åstadkomma ett samspel mellan dessa nivåer. Kommissionen välkomnar sådana fall som skulle kunna leda till synergieffekter både på nationell nivå och på gemenskapsnivå, t.ex. sammanlänkningen av Leonardo da Vincis åtgärder för praktik och utbyte med det danska nationella programmet för transnationell rörlighet.

3.3 Åtgärder

Kommissionen kommer att fortsätta att utarbeta lämpliga strategiska och praktiska metoder för att öka komplementariteten. Ur strategisk synvinkel kommer programmets andra etapp att stödja utvecklingen mot ett "kunskapens Europa" genom ett närmare samarbete med gemenskapens program för allmän utbildning (Sokrates) och ungdomsprogrammet. På den praktiska nivån kommer de **gemensamma åtgärderna** mellan dessa program, som föreskrivs i rådets beslut, att bidra till att uppnå detta mål. Strategiskt sett kommer komplementaritet att försöka uppnås med det femte ramprogrammet för forskning genom att man bygger vidare på detta programs insatser för att förbättra kunskapsbasen i Europa. Vidare är de tre målen för den andra etappen av Leonardo da Vinci inriktade på **sambandet mellan yrkesutbildning och sysselsättning**. Programmet framhäver också samarbetet mellan den europeiska yrkesutbildningspolitiken och sysselsättningsstrategin. Ur praktisk synvinkel skulle synergieffekter kunna utvecklas mellan Leonardo da Vincis pilotprojekt och praktik- och utbytesprojekt och de projekt som finansieras enligt Europeiska socialfondens nya mål 3.

Mångfalden av olika utbildningsåtgärder i många gemenskapsprogram kräver ett mer strategiskt grepp för ett mera ändamålsenligt utnyttjande av de offentliga medlen. Kommissionen har föresatt sig att utarbeta allmänna strategiska ramar som grundas på livslångt lärande för de viktigaste gemenskapsinitiativen avseende utbildning på alla nivåer. Vidare kommer fastställandet av prioriteringar, urvalet av projekt och spridningen av innovationer och bästa praxis att **samordnas genom praktiska åtgärder** för att undvika dubblering, förse projektansökarna med ett samstämmigt gemenskapsstödpaket och framför allt möjliggöra en effektiv ackumulering av effekterna från flera program.

4. HANDLÄGGNING

4.1 Bakgrund

Programhandläggning på nationell nivå

De decentraliserade delarna av programmet sköttes på nationell nivå av nationella samordningsenheter. Förutom att handlägga projekten i den decentraliserade åtgärden för praktik och utbyte (omkring 20 procent av budgetmedlen) och organisera bedömningen av projektförslag inom ramen för övriga åtgärder, svarade de nationella samordningsenheterna även för information till allmänheten och rådgivning med avseende på de utvalda projekten. De upprättades av de behöriga nationella myndigheterna i deltagarländerna, dvs. oftast av utbildnings- och/eller arbetsmarknadsministerierna. De kunde vara organisationer helt eller delvis fristående från offentlig förvaltning, ministerier eller övergripande enheter. I sju

medlemsstater och i de flesta kandidatländer fanns bara en samordningsenhet, medan andra länder hade flera samordningsenheter – några organiserade efter ansvar för verksamhet och avsnitt, andra efter en geografisk områdesindelning. Några samordningsenheter skötte handläggningen av flera gemenskapsprogram. Även om samordningsenheterna valdes ut av de behöriga nationella myndigheterna, var det samordningsenheterna och kommissionen som var avtalsparter. Gemenskapens bidrag till finansieringen av samordningsenheterna uppgick ursprungligen till mellan 30 och 60 procent beroende på land, men konvergerade till slut kring 50 procent. Samordningsenheterna (EUR-18) erhöll cirka 47,2 miljoner euro i gemenskapsbidrag.

Programhandläggning på gemenskapsnivå

På gemenskapsnivå handlades programmet av kommissionen (generaldirektorat XXII utbildning och ungdomsfrågor). Eftersom uppföljningen av avtalen för de flesta projekten (nästan 80 procent av budgetmedlen) måste göras på centraliserad nivå, beslöt kommissionen att lägga ut visst tekniskt stöd till specialister utanför kommissionen.

Byrå för tekniskt stöd

Efter en öppen anbudsinfordran valde kommissionen **Agenor**, ett "private company" (bolag vars aktier inte får bjudas ut till allmänheten), inregistrerat enligt belgisk lag, till "Byrå för tekniskt stöd" för programmet. Största aktieägare i Agenor var den franska organisationen CESI, som verkade genom sina närstående bolag SECOF och RESOURCES S.A. Övriga aktieägare var DIHT (Deutscher Industrie- und Handelstag) i Tyskland, AIFPI (sammanslutning för yrkesutbildning inom industrin) i Grekland (fram till 1997), FPE (Fondo de promocion de empleo-sector construccion naval) i Spanien, Sistemi Formativi Confindustria i Italien och danska LO (från och med 1997).

Kommissionen och byrån för tekniskt stöd undertecknade ett tjänsteavtal med en löptid på fem år (1.6.1995–31.5.2001) och förnybart årligen. Kostnaden för avtalet var 9,1 miljoner euro för 1995/1996, med en gradvis lägre kostnad varje år till 5,9 miljoner euro för 1998/1999. Totalt förbrukades 30,3 miljoner euro för byrån från administrativa anslag (del A av gemenskapens budget). **Kommissionen beslöt att inte förlänga avtalet i början av 1999 på grund av otillfredsställande ledning, organisation och kontroll inom byrån.** Till följd av detta övertogs stöduppgifterna av kommissionen. En "Leonardo-grupp" (CLEO) inrättades med en personal om cirka 65 personer (de flesta från den tidigare byrån för tekniskt stöd och några som delegerats från medlemsstaterna samt viss nyanställd personal). Organisatoriskt knöts CLEO till en enhet inom GD XXII.

I den externa utvärderingen och i nationella rapporter och rapporter från arbetsmarknadens parter, **fick byrån generellt sett negativa anmärkningar.**. Några av de granskade initiativtagarna till projekt ansåg att byrån inte gav tillräckligt stöd för genomförandet av deras projekt utan i stället agerade som ett kontrollorgan. Andra kritiserade byrån för överdriven byråkrati och centralisering, brist på tydlighet när det gäller ledning, brist på stöd till projekt och brist på klarhet i kvalitetskriterierna för granskningen av projektförslagen. Enligt den externa utvärderaren berodde mycket av missförhållandena vid byrån på strikta krav i kommissionens allmänna avtals- och entreprenadpolicy: "På grund av nödvändigheten av att nära hålla sig till de ursprungliga kraven, som fastställdes innan full kännedom om situationen var möjlig, kan externa entreprenörer inte vara så flexibla som krävs för att fullgöra avtalet. Situationen är inte på något sätt unik för byrån för tekniskt stöd till Leonardo. Den belyser dock motsägelsen att i strävan efter större flexibilitet lägga ut arbete till entreprenörer utanför kommissionen, men samtidigt införa begränsningar så att möjligheterna

till flexibilitet går förlorade. I byråns ursprungliga uppdrag avspeglas även **en viss bristande tydlighet i ansvarsfördelningen mellan kommissionen och byrån**, särskilt vad gäller programmets policy-aspekt.” Den externa utvärderaren ansåg även att arvodet för handläggningen av avtalen på 100 000 euro per år för Agenor var lågt och synnerligen ovanligt inom den privata sektorn med hänsyn till att byrån skulle förvalta cirka 100 miljoner euro per år.

Nedläggningen av byrån för tekniskt stöd orsakade förseningar i behandlingen av de löpande projektavtalen. Från februari till oktober 1999 var väsentlig projektinformation oåtkomlig för kommissionen, därför att den fanns i förvar hos de belgiska rättsvårdande myndigheterna. För att sätta in betalningsförseningarna i deras rätta perspektiv bör det dock påpekas att förskottsbetalningarna vanligen skedde snabbt. Förseningarna gällde endast andra delbetalningen och slutbetalningen för projekt som valts ut från 1995 till 1997. Generaldirektorat XXII vidtog dock alla nödvändiga åtgärder så att projekten kunde fortsätta att genomföras (nämligen upprättandet av CLEO) och programmet slutföras på ett riktigt sätt.

I rådets beslut föreskrevs en Leonardo da Vinci-kommitté under ordförandeskap av kommissionen och med två företrädare för varje medlemsstat, i regel statstjänstemän från federala eller regionala ministerier. Företrädare för arbetsmarknadens parter deltog som observatörer. Kommitténs uppgift var att bistå kommissionen med genomförandet av programmet, ibland med hjälp av underkommittéer. Kommittén var ett rådgivande organ som lämnade yttranden om åtgärder som skulle vidtas av kommissionen och samtidigt, enligt rådets beslut, en förvaltningskommitté med rösträtt.

4.2 Bedömning av programhandläggningen

Programhandläggning på nationell nivå

Enligt nästan alla nationella rapporter ansågs de nationella samordningsenheternas handläggning av programmet tillfredsställande. De externa utvärderarna konstaterade en tämligen stor tillfredsställelse med samordningsenheternas stöd hos de initiativtagare till projekt som tagits ut med stickprov. De ansåg vanligen att den nationella **samordningsenheten var snabb, effektiv och hjälpsam**. En del påpekade dock vissa problem. I Tyskland skulle t.ex. en inskränkning från sju till tre eller fyra samordningsenheter varit till större nytta, även om samarbetet mellan de olika enheterna och projekten fungerade bra. Den spanska samordningsenheten fick en positiv bedömning från initiativtagarna till projekt men kritiserades hårt av de nationella programmyndigheterna och experterna, som till exempel ansåg att samordningsenheten tog på sig uppgifter som låg utanför deras befogenheter.

Kommissionen anser att programhandläggningen på nationell nivå i allmänhet var effektiv. De nationella samordningsenheterna fullgjorde på det hela taget sina uppgifter gentemot projekten och sina avtalsenliga skyldigheter gentemot kommissionen. Samordningsenheternas närhet till initiativtagarna till projekten bidrog till det positiva resultatet. Mindre positivt var att de nationella rapporterna inte alltid lämnades in i tid, t.ex. de nationella utvärderingsrapporter som ligger till grund för denna rapport från kommissionen. Vidare hade några nationella samordningsenheter, särskilt under programmets första år, problem med att genomföra praktik- och utbytesverksamheten. Sammanfattningsvis rådde dock ett gott arbetsklimat mellan de nationella samordningsenheterna, de nationella myndigheterna och kommissionen. Kommissionen är tacksam för att flera länder efter stängningen av byrån för tekniskt stöd förskottsfinansierade projekt och erbjöd sin hjälp med den centrala handläggningen.

Programhandläggning på gemenskapsnivå

Den externa utvärderingen och många av de nationella rapporterna och rapporterna från arbetsmarknadens parter kritiserade den **överdrivna byråkratin på europeisk nivå**. De vanligast förekommande anmärkningarna från projektdeltagarna riktade sig mot den omfattande pappersexercis som krävdes. I en del rapporter nämns de ändrade krav som kommissionen ofta inför och ibland tillkännager efter långa dröjsmål eller ibland inte alls. Den externa utvärderaren drog slutsatsen att programmålen hade förlorats ur sikte och att en alltför stor vikt istället hade lagts vid förfaranden och administrativa rutiner. Det allvarligaste bekymret för alla intressenter i programmet var de försenade utbetalningarna till projekten. Begäran om betalning från projekten måste handläggas av tre olika enheter: först av byrån för tekniskt stöd (senare av CLEO), därefter av ekonomiavdelningen vid GD XXII och slutligen av generaldirektoratet för ekonomistyrning. Den här processen var, som den externa utvärderaren konstaterade, extremt långdragen även utan de ytterligare fördröjningar som orsakades av utredningarna av byrån för tekniskt stöd.

Kommissionen är medveten om problemen med programhandläggningen på EU-nivå. De komplicerade interna och externa förfarandena liksom det pappersarbete som krävs beror på kommissionen roll i förvaltningen och kontrollen av EU-medlen. Till skillnad från kritiken mot byråkratiseringen som nämns ovan, **uppmanar** övriga EU-institutioner (parlamentet, rådet, revisionsrätten), medlemsstaterna (finansministerier och revisionsorgan) och inte minst **den allmänna opinionen kommissionen att införa ännu striktare kontroll för att minska risken för oegentligt bruk av offentliga EU-medel.** Kommissionens kontroll-, utvärderings- och övervakningsfunktion krävde i synnerhet en viss mängd pappersarbete från projekten. Å andra sidan medger kommissionen att en sund hushållning med offentliga medel inte bara innebär strikta kontrollmekanismer utan även förverkligande av programmålen. Balansen mellan behovet av kontroll och av ett effektivt förverkligande av programmålen kanske inte var optimal under programmets första etapp.

Det bör även påpekas att den externa utvärderingen ansåg att Leonardo da Vinci-kommitténs insatser var svaga: ”Vi stöter på mycket kritik av kommittén på grund av den är så snävt inriktad på fördelning av programmets resurser mellan medlemsstaterna i stället för att vara konstruktivt inriktad på styra programmet när det gäller tematisk inriktning, koppling till andra verksamheter och så vidare.”

Kommissionen anser att kommittén kan ha koncentrerat sig för mycket på administrativa och ekonomiska frågor. Kommittén, med statstjänstemän som ledamöter och arbetsmarknadens parter som observatörer, har möjlighet att spela en större roll, särskilt genom att tillföra expertkunskap till genomförandet av programmet. Vissa diskussioner om mål och strategi för programmets genomförande förekom, men det var svårt att få upp dessa frågor på dagordningen eftersom så många administrativa och ekonomiska frågor skulle diskuteras.

4.3 Åtgärder

Programhandläggning på nationell nivå

På kommissionens initiativ har många uppgifter för programhandläggningen i den andra etappen av programmet decentraliserats till de nationella programkontoren. Kommissionen ville lägga dessa uppgifter närmare de aktörer som är verksamma inom yrkesutbildning på fältet. Omkring 80 procent av medlen till programmet förvaltas nu av de nationella programkontoren. Ansvarsfördelningen mellan programkontoren och kommissionen har avgränsats i nya standardavtal. Den decentraliserade nivåns ansvar för handläggning och

uppföljning av projekten har därför ökat, medan det övergripande politiska ansvaret ligger kvar på central EU-nivå. Kommissionen har även erinrat medlemsstaterna om att de skall lämna in sina nationella rapporter med ett bättre iakttagande av tidsfristerna.

Programhandläggning på gemenskapsnivå

För den andra etappen av programmet har kommissionen vidtagit flera åtgärder för att förbättra uppläggningen av programmet på central nivå. **De allmänna principerna för dessa förbättringar är förenkling, användarvänlighet och tydlighet**. Med utgångspunkt i erfarenheterna från programmets första etapp har kommissionen utarbetat en administrativ och ekonomisk handbok för att hjälpa projektansökarna att utarbeta sina ansökningar och vägleda dem under projektets gång. En ökad tydlighet har åstadkommits genom att man innan den andra etappen inleddes hade presenterat all relevant dokumentation för projektansökarna på en flerspråkig webbplats som administreras av kommissionen.

Omständigheterna kring nedläggningen av byrån för tekniskt stöd till Leonardo da Vinci har påverkat kommissionens riktlinjer för utläggning av stödfunktioner på entreprenad utanför kommissionen. Nya riktlinjer för sådan utläggning har utarbetats, genom vilka externa stödorganisationers uppgifter och ansvar avgränsas tydligare.

Under programmets andra etapp förvaltas endast cirka 20 procent av den totala budgeten centralt. Detta kommer att göra det möjligt för kommissionen att använda de tillgängliga resurserna för ledning på ett bättre sätt. Till exempel kommer kommissionen att inrätta permanenta uppföljningsmekanismer för den andra etappen. För att få en optimal avvägning mellan kontroll, handläggning och innehållsrelaterade funktioner har kommissionen tydligare definierat sin funktion och sitt ansvar gentemot medlemsstaterna och de nationella programkontoren.

5. INFLÖDEN/UTFLÖDEN OCH SPRIDNING

5.1 Bakgrund

Inflöden

Gemenskapsmedel: De totala anslagen för programmet under del B i gemenskapens budget (budgetpost B3-1021) uppgick till omkring 727 miljoner euro för de fem åren innefattande bidraget för de tre deltagande EFTA/EES-länderna.

Utöver dessa 727 miljoner euro från budgetpost B3-1021 tillkommer följande:

– 30,3 miljoner euro för byrån för tekniskt stöd (del A i gemenskapens budget).

– 30,5 miljoner euro till driftskostnader för kandidatländernas deltagande, genom Phare-programmet (inklusive 2,7 miljoner euro i gemenskapsbidrag till de nationella samordningsenheterna i dessa länder).

– 6,0 miljoner euro för studiebesök (avsnitt III.3.b, som finansieras av Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning, Cedefop, genom dess bidrag från kommissionen).

Totalt uppgick gemenskapens finansiering av programmet till 793,8 miljoner euro.

Tre aspekter är värda att påpeka i detta sammanhang. För det första anslogs ett högre belopp för programmet än de 620 miljoner euro som fastställdes i rådets beslut, eftersom budgetmyndigheten beviljade högre årliga anslag för programmet än det vägledande beloppet, vilket belyser den vikt som läggs vid europeisk yrkesutbildning. För det andra var Leonardo da Vinci med sina anslag på omkring 794 miljoner euro ett medelstort gemenskapsprogram i jämförelse med till exempel Europeiska socialfonden (57 191 miljoner euro för perioden 1994-1999). För det tredje uppgick det totala bidraget från gemenskapen till de lednings-, informations- och nätverkstjänster som ledningsstrukturerna tillhandahöll till 80,2 miljoner euro (47,2 miljoner euro till den nationella samordningsenheterna i 18 deltagarländer, omkring 2,7 miljoner euro till de nationella samordningsenheterna i kandidatländerna och 30,3 miljoner euro till byrån för tekniskt stöd), vilket motsvarar cirka 10 % av det totala gemenskapsbidraget på 793,8 miljoner euro.

Medlemsstats- och projektpartnermedel: För att få en fullständig bild av finansieringen är det nödvändigt att till ovanstående gemenskapsbidrag lägga andra finansieringskällor, nämligen

– medel som medlemsstaterna (EUR-18) anslagit till de nationella somordningsenheterna, uppskattade till 47,2 miljoner euro (på grund av 50-procentig samfinansiering),

– driftskostnader för kandidatländernas medverkan, vilka täckts med medel ur medlemsländernas statsbudgetar och tillerkänts gemenskapen, uppgående till cirka 22,6 miljoner euro,

– egna medel enligt avtal med projektpartner i alla deltagarländer uppgående till 283 miljoner euro (innefattar inte åtgärderna I.1.2.a-c, III.3.b och avsnitt IV).

Totalt uppskattas medlemsstaternas och projektparternas finansiering till cirka 353,1 miljoner euro.

Mer detaljer om finansieringen av budgeten framgår av bilagorna 3 och 4.

Utflöden

Största delen av budgetanslaget gick till transnationella praktik- och utbytesprojekt samt pilotprojekt:

Transnationell rörlighet

Typ av praktik och utbyte *(avsnitt – handläggningsnivå)* typ av deltagare	**Antal projekt**	**Antal deltagare**	**EG finansiering** (i milj. euro)
Grundläggande och vidare yrkesutbildning *(avsnitt 1.1.2.a-c – handläggning: nationella samordningsenheter*	**6 516***	**83 300***	**162,5**
unga personer i grundläggande utbildning		51 000	
unga arbetstagare/unga personer på arbetsmarknaden		21 500	
lärare eller instruktörer		10 800	

Universitet/företag *(avsnitt II.1.2.a-c – handläggning: kommissionen)* *unga personer under utbildning vid* universitet samt unga personer med examen – universitets- eller företagspersonal – personal inom arbetsmarknads-organisationer	**845**	**40 600**	**105,1**
Utbyten för språklärare *(avsnitt III.1.b – handläggning: kommissionen)* språklärare eller handledare på företag och språk-institutioner	**13**	**200**	**1,0**
Studiebesök *(avsnitt III.3.b – handläggning: Cedefop)* utbildningsspecialister från fackföreningar, arbetsgivarorganisationer, forsknings- och utbildningsinstitutioner samt offentliga verk och inrättningar	Ej tillämpligt	**3 200**	**6,0**
TOTALT	***7 351***	***127 300***	***274,6***

Källa: beräkningar av GD Utbildning och kultur grundade på siffror från projektavtalen.
* *För* 1995 och 1996: grundade på slutrapporter, för 1997 och 1998: grundade på preliminära rapporter, for 1999: uppskattningar grundade på arbetsplaner

Transnationella pilotprojekt: Programmet lämnade stöd till **2 569 transnationella pilotprojekt.** Alla dessa projekt var "produktinriktade", det vill säga avsikten var att producera påtagliga resultat i form av innovativa och kvalitetsinriktade läroplaner, utbildningsmoduler, webbplatser, cd-romskivor etcetera så att ett minst lika stort antal konkreta resultat eller produkter är tillgängliga eller blir tillgängliga när projekten avslutas.

Annan medelsanvändning: Programmet lämnade dessutom stöd till

– **194 pilotprojekt inom språkutbildning** (avsnitt III.1.a),

– **175 undersöknings- och analysprojekt** (avsnitt III.2.a),

– **20 statistikprojekt** avsedda att utveckla utbytet av jämförbara data om utbildning (avsnitt III.2.b) och

– **282 multiplikatoreffektsprojekt** särskilt avsedda för spridningen av ny teknik och nya tjänster inom utbildningen (avsnitt III.3.a).

Gemenskapen lämnade även bidrag till ett stort antal stödjande åtgärder som är nära förknippade med programmet (avsnitt IV). Förutom finansieringen av nationella samordningsenheter lämnade gemenskapen stöd till nationella resurscentrum för yrkesvägledning och orientering, informationsverksamheter (flera hundra konferenser, seminarier, videor, två produktmässor, de årliga kontakt- och informationsdagarna med över tusen deltagare, många programbroschyrer, projektkompendier och databaser) liksom till utvärderings- och kontrollverksamheter (till exempel en preliminär utvärderingsrapport efter halva tiden och en slutrapport över utvärderingen av hela programmet, kapitalisering och aktiva övervakningsaktiviteter).

Inom samtliga avsnitt har sammantaget uppskattningsvis **77 000 partnerorganisationer** varit engagerade i de olika transnationella projekt som programmet lämnat stöd till. **Andelen godkända projektförslag** inom samtliga avsnitt och under alla åren uppgick till 30 procent av alla inlämnade förslag. I detta avseende har efterfrågan genomgående överstigit utbudet.

Det måste påpekas att vid den tid när den här rapporten godkändes av kommissionen var ett stort antal projekt ännu inte slutförda. Detta beror huvudsakligen på att många 18–24-månadersprojekt som valdes ut 1998 och 1999 inte kommer att bli färdiga förrän i mitten eller slutet av 2001. Det innebär att en slutlig redogörelse för alla utflöden i form av projektinvesteringar för närvarande inte kan lämnas. (I bilagorna 5 och 6 lämnas utförligare uppgifter om medelsanvändning för olika avsnitt och länder.)

Spridning av resultat

Kommissionen tog flera initiativ till att sprida resultaten, till exempel publicering i tryck och i elektroniskt format av ett årligt kompendium (projektkatalog) för 1995/96/97, de två produktmässorna 1996 och 1998 "Yrkesutbildning 2000", de 16 seminarierna om aktiv uppföljning som anordnades mellan 1997 och 1999, inrättandet av ett “multimediecentrum” hos byrån för tekniskt stöd samt "kapitaliserings"-verksamheten. Vidare anslog kommissionen 32,3 miljoner euro till 282 projekt som skulle skapa "multiplikatoreffekter", avsnitt III.3.a. vilka syftar till att använda resultaten från ursprungliga projekt i nya produkter. 1998 inledde kommissionen utarbetandet av ett mer strategiskt tillvägagångssätt i samarbete med de nationella samordningsenheterna.

5.2 Bedömning av inflöden/utflöden och spridning

Den externa utvärderingen liksom nationella rapporter och rapporterna från arbetsmarknadens parter anser alla att spridningen av programresultaten är den centrala frågan. På programnivå är spridningen av resultaten utanför projekten en nödvändig förutsättning för att säkerställa och mäta genomslagskraften. På projektnivå tvingar spridningen partnerna att gå utanför sina egna projekt och utgå från ett perspektiv som fångar in en vidare utbildningsmiljö.

Det är emellertid en allmän uppfattning att **större vikt borde ha lagts vid spridningen av resultaten i samband med att programmet planerades och genomfördes på olika nivåer**. I många rapporter framhålls att det utgjorde ett problem att en sammanhängande strategi inte utarbetats på gemenskapsnivå. Kommissionens spridningsinitiativ bedömdes dock positivt i en del rapporter.

På nationell nivå skiljer sig bedömningarna av spridningen åt. I Spanien till exempel sägs spridningen, trots vissa initiativ från den nationella samordningsenheten, vara dålig och ineffektiv på grund av brist på teknisk kapacitet, intresse och en nationell strategi. Å andra sidan anser två tredjedelar av de österrikiska initiativtagare till projekt som granskats, att spridningen på nationell nivå varit framgångsrik. Den tyska nationella samordningsenheterna sägs ha insett behovet och tagit några initiativ, men aldrig utarbetat någon systematisk metod.

Spridningen av projektresultaten var begränsad av flera skäl: inget intresse av att låta konkurrenterna ta del av resultaten, svårt att överföra resultaten till ett generellt format, ingen erfarenhet av media, ofta otillräcklig budget samt brist på motivation när projektet väl är slutfört.

Kommissionen betonar betydelsen av spridning och **medger att ökade ansträngningar bör göras för att sprida resultaten på alla nivåer**. Kommissionen pekar på hinder för spridningen under programmets första etapp. Till exempel förelåg slutliga resultat från många treåriga projekt, som startades i början av 1996 (1995 års inbjudan att lämna projektförslag), inte förrän i början av 1999. Tillgången till de preliminära projektresultaten kunde ha förbättrats, och nedläggningen av byrån för tekniskt stöd omöjliggjorde tillgång till produktdata under en tid.

På nationell nivå hindrade bristen på kontinuitet spridningen från att bli verkligt framgångsrik. Den "kapitaliseringverksamhet" som kommissionen förde fram 1998 och som skulle avslutas under 2000 följdes upp oregelbundet av de nationella samordningsenheterna, som hade ansvaret för att organisera den, och gav inte förväntade resultat. Kommissionen anser att spridningen av projektresultaten borde ha varit obligatorisk och inte endast rekommenderas som frivilligt för initiativtagarna till projektet.

5.3 Åtgärder

Inför den andra etappen börjar man om på nytt. Kommissionen har lagt fram en handlingsplan för spridning och utnyttjande av resultaten för år 2000 i samarbete med de nationella programkontoren, vilken har godkänts av Leonardo da Vinci-kommittén. I framtiden **kommer kommissionen att utforma och genomföra en sammanhängande strategi i samarbete med deltagarländerna.** De viktigaste beståndsdelarna i denna strategi kommer att vara kunskapsförvaltning, produktkvalitet, kriterier för att identifiera innovation och bästa praxis såväl som stöd till nätverk för spridning. Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning (Cedefop) och Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen kommer att uppmanas att hjälpa till med spridningsåtgärderna.

Kommissionen kommer även att tillsammans med de nationella programkontoren utveckla instrument för uppföljning av projektens utveckling. Vid denna uppföljning kommer nya byråkratiska krav på projekten att undvikas. Syftet är att säkerställa kvaliteten, förbättra spridningen och dra fördel av resultaten från och med den första projektfasen och framåt.

Slutligen kommer kommissionen att bygga upp en produktdatabas på Internet som speglar olika användargruppers behov och intressen (experter, projekt, deltagare, allmänheten). Kommissionen kommer även att bygga upp en databas för nyskapande produkter av god kvalitet på utbildningsområdet, vilka härrör från en konsekvensanalys av programmet. Denna databas kommer att vara det första steget mot en mer systematisk uppföljning av nyskapande inom yrkesutbildningen på gemenskapsnivå.

6. GENOMSLAGSKRAFT

6.1 Bakgrund

Med genomslagskraft avses här effekterna under en längre tid av resultaten på olika grupper och områden inom yrkesutbildningen. Vad uppnådde programmet med avseende på sina egna allmänna och särskilda mål? Svaret på denna fråga är en nödvändig förutsättning för att beslutsfattare och programhandläggare skall kunna optimera uppläggningen och fortsättningen av programmet.

Svårigheterna med att analysera genomslagskraften är dock uppenbara. Det kan vara för tidigt att bedöma många långtidseffekter av programmet, särskilt inom yrkesutbildningen där utvecklingen har accelererat avsevärt under de senaste åren till följd av den nya tekniken och de globala utmaningarna. Att mäta resultat i förhållande till de mål som har förverkligats är också svårt när det finns så många mål som i den första etappen av Leonardo da Vinci, mål som också överlappar varandra eller som inte kan kvantifieras. Slutligen har frågan om uppnådda resultat samband med budgetmedel, som helt naturligt begränsar genomslagets omfattning.

6.2 Bedömning av genomslagskraften

Effekt på internationaliseringen av utbildningsinstitutioner och metoder

Enligt den externa utvärderingen och de nationella rapporterna och rapporterna från arbetsmarknadens parter fick programmets första etapp störst genomslag bland deltagare och organisationer som var direkt engagerade i programmet samt på projektens närmaste omgivning. Denna effekt gäller huvudsakligen internationaliseringen av utbildningsinstitutionerna, vilket även medverkade till att höja yrkesutbildningsinstitutionernas profil. Innovationsbegreppet förstod många initiativtagare till projekt så att det bestod i tillägget av en europeisk dimension eller av ett transnationellt samarbete till yrkesutbildningen. Projektdeltagare från fackföreningarna ansåg att programmet bidrog till att de fick nya kunskaper om kvalitet och innovationer från andra länder. I många rapporter nämns särskilt de kunskaper man får genom processer som transnationellt samarbete i nätverk och partnerskap som en positiv effekt. Vad gäller innehållet i yrkesutbildningen hade programmet genomslag på utvecklingen av modulsystem, språkinlärning och på användandet av nya tekniker inom utbildningen.

Avsnitten som omfattar praktik och utbyte bedöms ha haft den största genomslagskraften av alla åtgärder och ett mycket positivt inflytande på de enskilda deltagarna. I nästan alla rapporter noteras effekten av transnationella praktikperioder och utbyten när det gäller att förmedla nya sociala och interkulturella färdigheter, förbättra självkänslan, komma in på arbetsmarknaden och bli förtrogen med nya sätt att arbeta. Det finns många exempel på de positiva arbets- och studieerfarenheter som de personer fick som erhöll ett Leonardo da Vinci-stipendium för en utlandsvistelse. I en del rapporter nämns en mycket värdefull positiv långtidseffekt av utlandsvistelsen på utbildningskvaliteten tack vare de erfarenheter som deltagarna har fått, vilket följaktligen ökar efterfrågan på praktik och utbyten.

Kommissionen välkomnar sådana starka bevis på programmets värdefulla effekt på projekt, utbildningsmetoder och särskilt deltagare i praktik- och utbytesprojekt. I dessa avseenden var projektet uppenbarligen en framgång. Självfallet kunde programmet skänka en europeisk dimension till dem som var direkt involverade i projekten liksom till dessa projekts omgivning. **Deltagandet i pilotprojekt hade effekt med avseende på lärandet i transnationella samarbetsprocesser, medan deltagandet i praktik- och utbytesprojekt gav unga européer interkulturella studie- och arbetserfarenheter.** Denna framgång härrör från den konsekventa inriktning på transnationalitet som programmet drev. Dessa genomslagsområden visar att programmet bidrog till utvecklandet av ett europeiskt medborgarskap.

Inverkan på nationella utbildningssystem

I rapporterna från medlemsstaterna anses det i allmänhet att det mestadels är **för tidigt** att fastställa programmets effekt på nationella utbildningssystem. Det meddelas att det ännu så länge finns få eller inga hänvisningar till programmet i offentliga publikationer, att det hade ringa synligt direkt inflytande på statliga rapporter, åtgärder, förordningar, politik eller rätt. Detta tillskrivs det faktum att många projekt ännu inte är slutförda eller att deras produkter inte är spridda. Denna åsikt delas av den externa utvärderaren, som ännu inte kan skönja något genomslag på systemnivå. I en del länder har effekten på det inhemska utbildningssystemet varit liten på grund av att programbudgeten var otillräcklig, målen för programmet för överdrivna och spridningen av resultaten otillfredsställande.

När det gäller kandidatländerna kunde dock en tydlig effekt iakttas på systemnivå. I sina rapporter ansåg de allmänt att programmet hade haft genomslag, särskilt på moderniseringen av deras utbildningssystem, och att det var ett värdefullt bidrag och till och med av primär betydelse i deras anslutningsprocess. I Rumänien till exempel förknippades programmet explicit med omdaningen av den grundläggande yrkesutbildningen och med ett nytt förslag till lagstiftning om vidareutbildning. I detta sammanhang kallade den externa utvärderaren programmet för en **"katalysator för förändringar"** i omvandlingen av deras ekonomiska system.

Kommissionen är medveten om att programmets effekt på utvecklingen av utbildningssystemen i medlemsstaterna inte kan utvärderas fullständigt i nuvarande stund. Det beror på den korta tiden mellan avslutningen av programmet och den här slutrapporten. Även det faktum att kommissionen endast har en stödjande roll visavi medlemsstaternas ofta mycket komplicerade utbildningssystem gjorde det svårt att uppnå någon effekt på den nivån. Slutligen skulle frågan kunna väckas om inte målsättningen systemförändring kanske har varit alltför ambitiös med hänsyn till programmets budget. Kommissionen är emellertid glad över den relativt stora effekten på kandidatländernas utbildningssystem. Utöver själva programverksamheterna hade det faktum att dessa länders myndigheter och beslutsfattare konfronterades med programmet, till vilket även den Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen bidrog, genomslag på utbildningssystem som fortfarande befann sig i omvandling, särskilt genom att understryka betydelsen av den europeiska dimensionen i utbildning och genom att föra upp programmålen på de nationella dagordningarna.

Effekt på förbättringen av sysselsättningsmöjligheterna

Effekter på förbättringen av sysselsättningsmöjligheterna motsvarar prioritering 1 i de årliga inbjudningarna att lämna projektförslag. Många av rapporterna - från den externa utvärderingen, nationella rapporter och rapporter från arbetsmarknadens parter – uppger att programmets effekt på denna prioritering har varit betydande. Den tyska rapporten hänvisar till undersökningar som har gjorts bland deltagare i 1995 års Leonardoprogram i Tyskland för praktik och utbyte: förhållandet mellan arbetslösa och sysselsatta var 31:69 före utbytet och förbättrades till 10:90 efter. I Danmark uppgav 70 procent av de organisationer som ordnade praktik för unga arbetstagare att utsikterna till arbete förbättrades avsevärt.

Kommissionen är glad över bevisen på en betydande effekt vad gäller uppfyllandet av målen för prioritering 1, särskilt den **positiva effekten på möjligheterna till sysselsättning för deltagarna i praktik- och utbytesprojekten.** Vidare var rådets beslut att införa "Europass"-dokumentet som vittnesbörd om utlandsvistelse grundat på erfarenheter från Leonardo da Vinci-projekt. Databasen för Europeiska nätverket för nationella resurscentrum för yrkesvägledning och orientering hade också sitt ursprung i ett Leonardo da Vinci-pilotprojekt. Detta genomslag på området för förbättrade möjligheter till sysselsättning är särskilt användbart för att utveckla ytterligare synergieffekter med sysselsättningsstrategin och Europeiska socialfonden.

Effekter på närmandet av utbildningen till företagen

Detta område motsvarar prioritering 2 i de årliga inbjudningarna att lämna projektförslag. De europeiska arbetsgivarna drar slutsatsen att programmet, med undantag för den inledande fasen, i grunden misslyckades med sin hänvändelse till företagen, både börsnoterade och icke börsnoterade. Företagen, och särskilt små och medelstora företag, sägs ha blivit avskräckta av den stora administrativa bördan och programmets komplexitet. Å andra sidan drar de europeiska arbetsgivarna slutsatsen att programmet gjorde det möjligt att experimentera, ofta i

flera regioner, med nya partnerskap mellan arbetsgivare, utbildnings- och omskolningsstrukturer: “strävan efter förnyelse fortsätter att vara en viktig uppgift, för vilken programmet är en praktiskt taget unik ambassadör”.

Kommissionen medger att deltagandet från företagen, särskilt de små och medelstora företagen, utanför utbildningsvärlden behöver förbättras. Åtgärden för praktik och utbyte ger dock redan nu ett stort antal företag och utbildningsinstitutioner möjligheter till ett närmre samarbete i samband med organiserandet av transnationell praktik.

Effekt på bekämpning av uteslutning, investering i humankapital och tillgång till livslångt lärande

Dessa områden motsvarar prioriteringarna 3, 4 and 5 i de årliga inbjudningarna att lämna projektförslag. I rapporterna bedöms effekten på dessa tre områden som ringa. Antalet inlämnade projekt som sorterade under dessa prioriteringar var under alla åren oföränderligt lägst vad gäller de fem prioriteringarna. När det fanns någon effekt, berodde den på de individuella projektens kvalitet.

En av anledningarna till att effekten var så liten kan ha varit att programmet konkurrerade med andra gemenskapsprogram och nationella program som hade en mer speciell inriktning på dessa teman. Kommissionen beklagar att betoningen på teman som investering i mänskliga resurser och livslångt lärande, vilka har hamnat i fokus när det gäller utvecklingen av utbildningen i Europa, inte genererade det förväntade antalet projekt.

Effekt på den sociala dialogen

De europeiska fackföreningarna rapporterar att endast hälften av de experter och initiativtagare till projekt från fackföreningarna som granskades svarade att resultaten, produkterna eller slutsatserna från projekt var föremål för samtal mellan arbetsmarknadens parter på nationell nivå. De europeiska fackföreningarna meddelar vidare att graden och arten av fackföreningarnas engagemang i programprocedurerna oftast var otillräckliga på grund av att “arbetsmarknadens parter i de flesta nationella samordningsenheterna inte hade fullständiga möjligheter till att delta i beslutsfattandet. I de flesta fall fattades besluten inom de nationella regeringarnas strukturer, där det endast fanns möjligheter till svaga samrådsförfaranden”. Detta betraktas av de europeiska fackföreningarna som **bevis på ett allmänt svagt genomslag för programmet på den sociala dialogen.**

Genom sitt politiska och ekonomiska stöd till den sociala dialogen har kommissionen dock tillhandahållit en användbar plattform för att utveckla arbetsmarknadsparternas engagemang i programmet. På samma sätt har deltagandet av observatörer från arbetsmarknadens parter i Leonardo da Vinci-kommittén varit positiv för alla intressenter i programmet. Kommissionen skulle dock välkomna ett tyngre vägande engagemang från arbetsmarknadsparterna i programmets genomförande på nationell nivå.

Effekt på lika möjligheter

Den externa utvärderingen konstaterar att effekten på lika möjligheter var omöjlig att fastställa på grund av att **antalet specifika pilotprojekt var mycket lågt**. Några nationella rapporter konstaterar emellertid att kvinnornas deltagande i projekten för praktik och utbyte låg strax över 50 procent.

Effekt på kunskaper om yrkesutbildning

Den externa utvärderingen kommer fram till att resultaten från avsnittet "utbyte av jämförbara data" (III.2.b) **är "imponerande och användbar" för ett blygsamt utlägg**. En person med en nyckelroll inom europeisk statistik uppges ha sagt att "de flesta av de uppgifter som finns är tillgängliga tack vare bidraget från Leonardo". Denna åtgärd handlades helt och hållet på gemenskapsnivå (efter en anbudsinfordran) enligt en detaljerad arbetsplan som godkänts av Leonardo da Vinci-kommittén.

6.3 Åtgärder

Dessa bedömningar om effekterna av programmet visar att det krävs flera olika angreppssätt för att optimera framgångarna och minska bristerna. För att bygga vidare på den goda effekten på internationaliseringen av utbildningsinstitutioner och –metoder såväl som på deltagarna i åtgärderna för praktik och utbyte föreskrivs i rådets beslut om den andra etappen en förstärkt budget för pilotprojekt och praktik- och utbytesverksamhet. Förenklingen av planen och uppläggningen av programmet kommer att bidra till att man koncentrerar och utnyttjar transnationalitetens fördelar. **I den andra etappen har kravet på transnationalitet ökat** så att nu minst tre (i stället för två) utländska partner är nödvändiga för ett pilotprojekt. Denna förstärkta transnationalitet kräver mer stöd till projekten, vilket kommer att lämnas av de nationella programkontoren, som är närmre aktörerna på fältet, och av kommissionen, vars samordnande funktioner kommer att stärkas.

För att förbättra genomslaget på systemnivå **har kommissionen börjat bygga på resultaten från programmet och göra dem tillgängliga för nationella beslutsfattare**. För den andra programetappen kommer genomslaget på systemnivå att utvecklas inom ramen för en strukturerad och strategisk spridningsverksamhet.

I syfte att dra fördelar av de resultat som har uppnåtts kommer kommissionen att utarbeta ett dokument med titeln “Att bygga på och utveckla produkterna från Leonardo da Vinci I”. I detta dokument kommer de bästa produkterna att väljas ut och analyseras med avseende på sin potential för utveckling och utnyttjande inom så vida och skiftande områden som möjligt. Kommissionen tänker kalla en viss procent av dem **“modellprodukter”** och förse dem med en kvalitetsgaranti. I dokumentet kommer rekommendationer och konkreta förslag att lämnas till utnyttjande av de erfarenheter som vunnits i samband med utvecklingen av olika yrkesutbildningssystem, utbildningsmetoder inom företag och andra organisationer samt samhället i mera vidsträckt bemärkelse.

För att underlätta analysen av måluppfyllelsen kommer kommissionen att överväga huruvida kvantifierbara mål för genomförandet av den andra programetappen bör utarbetas. Vid utarbetandet blir det nödvändigt att ta hänsyn till programmets experimentella natur.

Den skiftande bedömningen av de olika typerna av verksamhet i programmet har tydligt visat **att programmet som helhet måste inriktas på övergripande ramar**. Sådana ramar kommer att tillhandahållas för genomförandet av den andra etappen och senare genom utarbetandet av en strategi för livslångt lärande. I framtida inbjudningar att lämna projektförslag kommer kommissionen därför att prioritera de specifika programmålen inom ramen för de övergripande ramar för yrkesutbildning som denna strategi tillhandahåller. Denna fokusering bör även bidra till att öka programmets totala genomslag.

7. SLUTSATSER

Leonardo da Vinci-programmet har varit **ovärderligt när det gäller främjandet av transnationella initiativ** och internationaliseringen av bästa praxis på yrkesutbildningsområdet med avseende på kvalitet och innehållet i utbildningen, nyskapande och tillägget av en europeisk dimension. Särskilt stora framgångar har uppnåtts i fråga om ökad transnationell rörlighet och ökade anställningsmöjligheter för deltagarna i projekten. Programmet har därigenom varit till nytta inte endast för deltagarna från medlemsstaterna och EFTA/EES utan även för deltagare från kandidatländerna, där Leonardo da Vinci-projekten har hjälpt till med att förbereda de nationella utbildningssystemen för anslutningen. Dessa framgångar är den grund på vilken programmets andra etapp byggs.

Det är dock inte endast de starka sidorna utan även **bristerna i den första etappen** som man måste ta itu med för att skapa en solid grund för den andra etappen av programmet. De problem man stött på under genomförandet av den första etappen härrör inte endast från det otillfredsställande arbete som den externa byrån för tekniskt stöd presterade utan även från komplexitet vad gäller handläggningen på central nivå och bristen på komplementaritet med andra utbildningsrelaterade program.. Kommissionen har sett till att de **lärdomar som dragits av dessa erfarenheter omsätts i praktiken** under den andra etappen genom förenkling av förfaranden och ytterligare decentralisering av programhandläggningen. Den förutser även en tydlig spridningsstrategi för produkter och resultat från den första etappens många transnationella pilotprojekt.

Leonardo da Vinci-programmet kan bli **ett nyckelinstrument i satsningen på att genomföra strategier för livslångt lärande**, vilka ger synergieffekter mellan den europeiska utbildningspolitiken och sysselsättningspolitiken. Vidare kommer den andra etappen att försöka involvera vissa aktörer på ett fullständigare sätt, särskilt arbetsmarknadens parter och små och medelstora företag. Denna strategi speglar kommissionens policy att främja komplementaritet mellan besläktade program, vilket betonas starkt under den andra etappen. Leonardo da Vinci-programmet är en hörnsten i kommissionens politik för att främja aktivt medborgarskap i hela unionen och för att närma sig visionen om ett "medborgarnas Europa".

BILAGA 1

Förteckning över källor som använts för denna rapport

1. Rapporter från länder/regioner som deltar i Leonardo da Vinci, de "nationella rapporterna" (enligt artikel 10.3 i rådets beslut):
förkortning – deltagande land/region – rapportens datum

EUR-18:

B-vla -	België-Vlaanderen	21.2.2000
B-wal -	Belgique/Belgien-Wallonie	ingen rapport tillgänglig
DK -	Danmark	13.4.2000
D -	Deutschland	8.5.2000
EL -	Ellas	ingen rapport tillgänglig
E -	España	30.12.1999
F -	France	mars 2000
IRL -	Ireland/Éire	april 2000
I -	Italia	ingen rapport tillgänglig
L -	Luxembourg	4.2.2000
NL -	Nederland	30.3.2000
A -	Österreich	27.12.1999
P -	Portugal	december 1999
FIN -	Suomi/Finland	10.1.2000
S -	Sverige	22.12.1999
UK -	United Kingdom	23.12.1999
IS -	Ísland	10.4.2000
FL -	Liechtenstein	17.1.2000
N -	Norge	juli 2000

Kandidatländer:

BG -	Bălgarija (inte ombedd lämna någon rapport eftersom deltagandet började 1999)	
CZ -	Česká Republika	2.2.2000
CY -	Kypros	juli 2000
EE -	Eesti	ingen rapport tillgänglig
LA -	Latvija	ingen rapport tillgänglig
LT -	Lietuva	16.6.2000
HU -	Magyarország	ingen rapport tillgänglig
MT -	Malta	ingen rapport tillgänglig
PL -	Polska	10.3.2000
RO -	România	30.12.1999
SI -	Slovenija (inte ombedd lämna någon rapport eftersom deltagandet började 1999)	
SV -	Slovenská Republika	ingen rapport tillgänglig

2. Rapporter från arbetsmarknadens parter på europeisk nivå:
förkortning – organisation – rapportens datum

ETUC: Europas fackliga samorganisation (EFS) – 31 mars 2000
UNICE-UEAPME-CEEP: Europeiska samarbetsorganisationen för nationella arbetsgivarföreningar och industriförbund – 29 juni 2000

3. Extern utvärderingsrapport enligt artikel 10.2 i rådets beslut:
förkortning – organisation
D&T: Deloitte & Touche (B-1831 Diegem

Observera att dessa rapporter och denna rapport från kommissionen kommer att finns tillgängliga på följande webbplats för Leonardo da Vinci: http://europa.eu.int/comm/education/leonardo.html

BILAGA 2

Avsnitt och åtgärder som ingår i programmet Leonardo da Vinci (1995-1999)

Avsnitt I. Stöd till förbättring av yrkesutbildningssystem och –arrangemang i medlemsstaterna

Åtgärder

I.1.1 Transnationella pilotprojekt
I.1.1.a – förbättring av den grundläggande utbildningens kvalitet och ungas övergång till arbetslivet
I.1.1.b – förbättring av kvaliteten på medlemsstaternas arrangemang för vidareutbildning
I.1.1.c – information och yrkesvägledning
I.1.1.d – främjande av lika möjligheter mellan män och kvinnor vad gäller utbildning
I.1.1.e – förbättring av kvaliteten på utbildningsarrangemang för grupper inom missgynnade områden samt handikappade

I.1.2 Program för transnationella praktikperioder och utbyten
I.1.2.a – program för transnationell praktik för unga i början av sin utbildning
I.1.2.b – program för transnationell praktik för unga arbetstagare
I.1.2.c – program för transnationellt utbyte för lärare

Avsnitt II. Stöd till förbättring av yrkesutbildningsåtgärder innefattande samarbete universitet/näringsliv med avseende på företag och arbetstagare

Åtgärder

II.1.1 Transnationella pilotprojekt
II.1.1.a – förnyelse inom utbildningen
II.1.1.b – investering i vidareutbildning för arbetstagare
II.1.1.c – överföring av ny teknik inom ramen för samarbetet mellan företag och universitet med avseende på vidareutbildningen
II.1.1.d – främjande av lika möjligheter mellan män och kvinnor vad gäller yrkesutbildning genom projekt

II.1.2 Program för transnationella praktikperioder och utbyten
II.1.2.a – transnationella program för praktik i företag för personer under utbildning vid universitet samt unga personer med examen
II.1.2.b – transnationella program för utbyten mellan företag och universitet och/eller utbildningsorganisationer
II.1.2.c – transnationella program för utbyten av utbildningsledare

Avsnitt III. Stöd till utvecklingen av språkfärdigheter, kunskaper och spridning av innovationer på området för yrkesutbildning

Åtgärder

III.1 Samarbete i syfte att förbättra språkfärdigheter
III.1.a – transnationella pilotprojekt
III.1.b – transnationella utbytesprogram

III.2 Utveckling av kunskaper med avseende på yrkesutbildning
III.2.a – undersökningar och analyser på utbildningsområdet
III.2.b – utbyte av jämförbara data på utbildningsområdet

III.3 Utveckling av spridningen av innovationer på yrkesutbildningsområdet
III.3.a – multiplikatorprojekt
III.3.b – transnationella utbytesprogram (studiebesök)

Avsnitt IV. Stödåtgärder

Åtgärder

IV.1 Samarbetsnätverk mellan medlemsstaterna
IV.2 Information, övervakning och bedömningsåtgärder

BILAGA 3

EUR-18, Gemenskapsåtaganden 1995-1999 enligt budgetpost B3-1021 (i miljoner euro)

	EX-POST 1995	EX-POST 1996	EX-POST 1997	EX-POST 1998	EX-POST 1999	Totalt 1995-1999
PILOTPROJEkT	**66,97**	**77,94**	**62,47**	**66,63**	**36,05**	**310,06**
Avsnitt I	25,73	33,48	28,75	34,38	20,93	143,27
I.1.1.a – grundläggande utbildningens kvalitet och övergång till arbetslivet	*10,90*	*11,84*	*10,22*	*12,64*	*8.82*	*54,42*
I.1.1.b – kvalitet på arrangemang för vidare yrkesutbildning	*6,55*	*9,24*	*7,60*	*9,07*	*5,24*	*37,71*
I.1.1.c – information och yrkesvägledning	*2,02*	*2,47*	*2,89*	*3,34*	*1,74*	*12,46*
I.1.1.d – lika möjligheter för män och kvinnor vad gäller utbildning	*1,99*	*2,09*	*1,80*	*2,47*	*0,67*	*9,03*
I.1.1.e – utbildning för grupper inom missgynnade områden samt handikappade	*4,26*	*7,83*	*6,25*	*6,86*	*4,45*	*29,66*
Avsnitt II	34,84	44,46	33,72	32,25	15,12	160,39
II.1.1.a – förnyelse inom utbildningen	*14,31*	*14,90*	*11,94*	*11,66*	*4,58*	*57,39*
II.1.1.b – investering i vidareutbildning för arbetstagare	*9,72*	*16,67*	*13,00*	*11,79*	*6,21*	*57,38*
II.1.1.c – överföring av ny teknik för företag/universitet	*8,49*	*10,13*	*7,07*	*6,60*	*3,20*	*35,49*
II.1.1.d – lika möjligheter för män och kvinnor vad gäller utbildning	*2,33*	*2,74*	*1,71*	*2,20*	*1,14*	*10,12*
Övergångsåtgärder	6,40					6,40
PRAKTIK OCH UTBYTE	**45,70**	**50,81**	**54,00**	**45,08**	**60,51**	**256,10**
Avsnitt I	28,63	29,36	29,37	27,79	35,89	151,04
I.1.2.a – praktik för unga i början av sin utbildning						
I.1.2.b – praktik för unga arbetstagare						
I.1.2.c – utbyten för lärare						
Avsnitt II	14,23	21,42	24,30	17,28	24,52	101,75
II.1.2.a – praktik i företag för universitetsstuderande/unga med examen	*13,75*	*20,59*	*23,11*	*16,59*	*23,58*	*97,62*
II.1.2.b – utbyten företag – universitet/utbildningsorganisationer	*0,38*	*0,37*	*0,74*	*0,27*	*0,63*	*2,39*
II.1.2.c – utbyten av utbildningsledare	*0,10*	*0,46*	*0,45*	*0,43*	*0,31*	*1,75*
Avsnitt III						
III.1.b – utbyten för att förbättra språkfärdigheter	0,10	0,03	0,32	0,00	0,10	0,56
Övergångsåtgärder	2,75					2,75
ÖVRIGT	**27,00**	**25,50**	**33,23**	**29,73**	**45,07**	**160,53**
Avsnitt III						
III.1.a – pilotprojekt för att förbättra språkfärdigheter	5,05	4,39	5,79	5,59	2,63	23,44
III.2.a – undersökningar och analyser	6,85	6,03	7,86	5,42	0,00	26,16
III.2.b – utbyte av jämförbara data (“statistik”)		1,30	2,15	1,12	1,00	5,57
III.3.a – projekt om multiplikatoreffekt	2,86	2,34	4,54	4,19	18,37	32,30
Avsnitt IV.1						
IV.1.a – Nationella samordningsenheter. Nationella resurscentrum för vägledning	8,67	8,75	9,32	9,96	14,90	51,61
IV.1.b – upprättande av transnationella partnerskap	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01
IV.1.c – öppenhet, spridning och överföring			0,02	0,11	0,05	0,18
Avsnitt IV.2						
IV.2.a – information, telematikförbindelser och databanker	3,16	1,62	2,92	2,78	3,82	14,29
IV.2.b – kontroll och bedömning	0,41	1,08	0,63	0,55	4,30	6,97
TOTALT	**139,67**	**154,25**	**149,70**	**141,44**	**141,63**	**726,69**

Dessa åtaganden gäller endast EUR-18- staterna..

BILAGA 4

Leonardo da Vinci, EG-medel fördelade på länder (i milj. euro), 1995-1999

Land	**Decentraliserade åtgärder för praktik och utbyte (I.1.2a-c)** (åtaganden för nationella statliga bidrag 1995-1999)	**Alla övriga åtgärder förutom III.3.b (studiebesök) och avsnitt IV (stöd-åtgärder)**
B	3,983	17,968
DK	2,503	11,226
D	27,962	74,000
EL	5,419	21,620
E	17,704	49,582
F	20,489	64,712
IRL	2,168	14,396
I	22,892	62,275
L	0,752	5,405
NL	6,098	19,502
A	3,561	16,047
P	5,135	17,651
FIN	2,639	14,533
S	3,833	13,950
UK	22,424	66,186
(EUR)*	---	9,660
IS	0,801	3,248
FL	0,327	0,794
N	2,285	9,231
EUR-18	**150,975**	**491,986**
BG	---	1,120
CY	0,145	1,310
CZ	1,148	3,996
EE	0,345	0,764
HU	1,326	5,364
LT	0,591	1,584
LA	0,676	1,144
PL	3,855	5,648
RO	2,528	5,982
SI	---	0,534
SV	0,909	3,394
Kandidatländer	**11,523**	**30,840**
TOTALT	**162,498**	**522,826**

Källa: beräkning av GD Utbildning och kultur
* EUR = projekt inlämnade av europeiska organisationer, dvs. arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå, europeiska samarbetsorganisationer för arbetsgivare och fackföreningar inom särskilda sektorer eller organ och organisationer med europeisk status och omfattning

BILAGA 5

Antal avtal om Leonardo da Vinci-pilotprojekt per avsnitt (I och II) och land 1995-1999

Projekt-initiativ-tagarland	Pilotprojekt avsnitt I					Pilotprojekt avsnitt II				
	I.1.1.a	**I.1.1.b**	**I.1.1.c**	**I.1.1.d**	**I.1.1.e**	**II.1.1.a**	**II.1.1.b**	**II.1.1.c**	**II.1.1.d**	**Totalt**
B	15	15	2	1	13	17	15	5	---	**83**
DK	14	7	1	---	8	16	11	2	1	**60**
D	64	26	9	9	21	55	56	45	13	**298**
EL	17	22	5	3	12	28	17	19	3	**126**
E	51	33	14	9	33	38	38	34	8	**258**
F	58	28	21	10	34	72	59	43	8	**333**
IRL	5	7	4	4	7	15	8	8	2	**60**
I	55	35	18	18	33	54	55	40	10	**318**
L	4	3	1	3	3	2	7	1	---	**24**
NL	19	10	2	---	7	16	16	6	4	**80**
A	11	16	3	1	3	8	9	11	---	**62**
P	16	18	4	1	10	20	11	9	4	**93**
FIN	15	7	2	---	6	12	10	13	3	**68**
S	23	6	2	2	5	13	15	2	6	**74**
UK	48	37	13	9	30	54	65	34	18	**308**
(EUR)*	---	---	---	---	---	25	24	2	4	**55**
IS	3	4	1	---	3	3	---	3	---	**17**
FL	---	---	1	---	---	3	1	1	---	**6**
N	8	9	1	1	7	9	7	4	---	**46**
EUR-18	**426**	**283**	**104**	**71**	**235**	**460**	**424**	**282**	**84**	**2369**
BG	---	1	2	---	1	2	---	1	---	**7**
CY	---	---	---	---	2	2	3	1	1	**9**
CZ	4	10	3	---	3	5	1	4	---	**30**
EE	3	1	---	---	1	---	---	1	---	**6**
HU	11	5	2	1	4	3	3	---	---	**29**
LT	5	2	---	---	2	1	1	---	---	**11**
LA	4	1	---	---	---	---	---	1	---	**6**
PL	14	7	---	1	1	4	3	4	---	**34**
RO	3	11	5	2	3	3	3	8	1	**39**
SI	1	1	---	---	---	---	2	---	1	**5**
SV	4	6	1	1	2	1	4	5	---	**24**
Kandidat-länder	**49**	**45**	**13**	**5**	**19**	**21**	**20**	**25**	**3**	**200**
TOTALT	**475**	**328**	**117**	**76**	**254**	**481**	**444**	**307**	**87**	**2569**

Källa: beräkningar av GD Utbildning och kultur
* EUR = projekt inlämnade av europeiska organisationer, dvs. arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå, samarbetsorganisationer för europeiska arbetsgivare och fackföreningar inom särskilda sektorer eller organ och organisationer med europeisk status och omfattning

BILAGA 6

Antal avtal om Leonardo da Vinci-projekt under "övriga åtgärder" fördelade på länder 1995-1999

Projekt-initiativ-tagarland	Pilotprojekt språkutbildning	Undersökningar och analyser	Jämförbara data ("statistik")	Multiplikator-effekt-projekt
	III.1.a	**III.2.a**	**III.2.b**	**III.3.a**
B	8	6	2	11
DK	4	5	1	5
D	49	18	---	30
EL	6	9	---	8
E	8	16	---	33
F	23	16	1	40
IRL	4	5	---	13
I	29	29	---	29
L	1	3	---	5
NL	3	7	2	13
A	2	7	---	18
P	4	6	1	7
FIN	6	2	1	5
S	2	2	1	6
UK	24	29	5	42
(EUR)*	3	8	---	1
IS	1	1	---	2
FL	---	---	---	---
N	2	3	1	5
EUR-18	**179**	**172**	**15**	**273**
BG	1	---	1	1
CY	1	---	---	---
CZ	4	1	1	---
EE	---	---	---	---
HU	3	---	---	4
LT	1	---	---	---
LA	---	---	1	1
PL	1	2	1	1
RO	1	---	---	2
SI	---	---	1	---
SV	3	---	---	---
Kandidat-länder	**15**	**3**	**5**	**9**
TOTALT	**194**	**175**	**20**	**282**

Källa: beräkningar av GD Utbildning och kultur

* EUR = projekt inlämnade av europeiska organisationer, dvs. arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå, samarbetsorganisationer för europeiska arbetsgivare och fackföreningar inom särskilda områden eller organ och organisationer med europeisk status och omfattning